

Sipinen Arto

Kajaanin kaupunki

Katajamäen tuulivoimapuiston osayleiskaava

Tuulivoimaosayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Aika 24.5.2023 klo 12.02–13.38

Paikka Teams

Osallistujat

Alavaikko, Sanna, Kainuun museo
Juntunen Martti, Kainuun liitto
Järvinen Tuomo FCG
Karhu Liisa, FCG
Lyytinen Sirpa, Kainuun ELY-keskus
Komulainen Petri, Vieremän kunta
Kyllönen Kirsi, Kajaanin kaupunki
Mäkinen Antti, Kainuun museo
Parikka Päivi, Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Pasi Toivanen, Fortum
Puoskari Laura, Pohjois-Savon ELY keskus
Rummukainen Mikko, Pohjois-Savon liitto
Saastamoinen Jouko, Kainuun ELY-keskus
Sipinen Arto, FCG
Valkonen Enja, Kajaanin kaupunki
Väisänen Jenni, Kainuun ELY-keskusyhteyshenkilö
Väänänen Jouni, Kainuun museo

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Sirpa Lyytinen avasi kokouksen ja toimi pj:nä. Sihteerinä Arto Sipinen.

2 Asialistan hyväksyminen neuvottelun työjärjestykseksi

Hyväksyttiin.

3 Hankkeen tilanne (Fortum)

Pasi Toivanen kertoi hankkeen tilanteesta. Esiselvitysten perusteella löydetty alue. Selvitysten perusteella suunnitelmat ovat tarkentuneet. Suurin muutos mikä on tullut vastaan linnustovaikutukset alueen pohjoisosassa. Alustavat uudet suunnitelmat (layout) toimitettu kokoukseen kutsutuille. Kajaanin tuulivoimaohjelma osaltaan vaikuttaa suunnitelmaan. Muutos voimaloiden määrässä on melko iso mutta hanke etenee normaalisti. Nyt esitetty alustava suunnitelma ei välttämättä ole lopullinen.

Sähkönsiirtoa tutkitaan edelleen. Hanketoimija keskustelee sähkönsiirrosta mm. Fingridin kanssa. Tuulimittausmasto tullaan pystyttämään kevään aikana.

4 Mahdolliset kysymykset hanketoimijalle

Lyytinen Sirpa: Sijoittuuko mittausmasto hankealueella. **Toivanen.** Kohtalaisen keskeiselle paikalle sijoittuu, että voidaan arvioida koko alueen tuuliolosuhteita. Mittauskorkeus on sitä luokkaa tai hieman alle kuin voimaloiden napakorkeus.

Parikka Päivi: Hankealueella kolme loma-asuntoa, mikä on niiden tilanne? Mikä Iisalmen kaupungin mailla olevan rakennuksen käyttötarkoitus on? Pasi Toivanen: Toisen omistaja on tavattu kevään aikana ja suhtautuvat positiivisesti hankkeeseen ja käyttötarkoituksen muutokseen. Toinen on Iisalmen kaupungin omistama ja heidänkin kanssaan keskustellaan asiasta. Rakennus on yhdistysten käytössä olevan loma-asunto, joka vähäisellä käytöllä ja voi säilyä ennallaan. Käyttötarkoituksen muutos tullaan tekemään.

Kysymysten jälkeen Pasi Toivanen poistui kokouksesta.

5 Kajaanin kaupungin puheenvuoro

Kyllönen Kirsi: Kajaanin kaupungissa kuusi hanketta vireillä. Lisäksi yksi aloite hyväksytty. Yksi aloite tulossa, jota odotellaan, hanke tulossa Katajamäen kylkeen. Lähinnä Kivikankaan, Luolakankaan ja Harsunlehdon hankkeet. Yli-Hongikon hankkeesta luoteen suunnalta tulossa aloite.

Tuulivoimaohjelma valmistunut ja luo rajoitteita hankkeille. Tässä hankkeessa vaikutuksia suhteessa asutukseen, FINIBA-alueeseen. Tuulivoimamaakuntakaavan tulee ottaa myös huomioon.

6 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Arto Sipinen esitteli hanketta. OAS asetettu nähtäville n. kaksi vuotta sitten. OAS vaiheessa ja YVA-vaiheessa hankkeen koko ollut enintään 51 voimalaa. Tarkentuneiden selvitysten ja vaikutusten arvioinnin seurauksena voimaloiden määrä putoamassa reilusti. Tällä hetkellä tutkitaan ratkaisua, jossa enintään 22 voimalaa, suunnitelma on alustava ja tarkentuu. Kaavaluonnos vaiheeseen edetään tässä hankkeessa vasta kun perusteltu päätelmä on saatu.

7 Viranomaisten puheenvuorot

Kainuun liitto, Juntunen Martti: Kainuun maakuntakaavassa ei ole valkoista aluetta, eli taustalla Katajamäessäkin M-alue (maa- ja metsätalousalue). TV-7 Maaselän kangas säilyy voimassa olevan kaavan mukaisena. Voimassa oleva Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 on vahvistettu 2017. Päädyttiin nopeasti tarkastamaan kaavaa. Uudistus käynnistettiin 2019. Maakuntahallitus käsitteli 22.5 ja päätti lähettää lausuntokierrokselle. 24.5.-26.6.2023 välisenä aikana lausuttavana. Ei muutoksia kokouksessa. Lähtee lausuntopyyntönä eri tahoille. Tavoitteena saada julkisesti nähtäville loppukesällä/syksyllä. Maakuntakaavaehdotus tulisi käsittelyyn loppuvuodesta. Katsottiin maakuntakaavan yhdistelmää.

Kainuun museo, Väänänen Jouni: Alue on inventoitu 2020–2021 ja raportti on tarkastettu Kainuun museon toimesta. Muutama tervahauta on alle 100 metrin päässä voimaloista. Raportin mukaan kaksi muuta kohdetta Hautalanmäen torppa ja Katajamäen torppa. Näiden kulttuuriperintökohteiden läpi kulkisi huoltotie tai maakaapelointi ja olisivat siten vaarassa. Onko vielä menossa näiden

kohteiden läpi? Kun suunnitelmat tarkentuu niin olisi hyvä toimittaa museolle suunnitelmat täydennysinventointia? **Arto Sipinen:** Otetaan tarkasteluun miten suhtautuu uusiin suunnitelmiin. **Lyytinen:** Onko uudet paikat tarpeen inventoida? **Väänänen:** Jos voimalapaikat pysyvät samoina ei tarvetta uudelleen inventoida. Onko voimalapaikat muuttumassa? **Sipinen:** Uusimman layoutin mukaan joitain siirtoja on.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut, Päivi Parikka: Melumallinnukset on tehty laajemmalla vaihtoehdolla. Tarve uusille mallinuksille, jos voimalat vaihtavat paikkaa. Alimmaisen Vuottojärven rannalla kaksi ja Ahveroisen rannalla yksi loma-asunto. Näiden kohdalla tulisi järjestää niin, että ei jäisi 40 dB alueelle. Eli mallinnusten selvittäminen ja käyttötarkoituksen selvittäminen. Miten osallistaminen on tarkoitus järjestää, maanomistajien kuuleminen? **Valkonen Enja:** Yleensä luonnosvaiheessa on pidetty yleisötilaisuus. **Lyytinen:** Kannattaa harkita kirjeiden jakelun laajuus, laki ei sinänsä edellytä kirjeiden lähettämistä.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Puoskari Laura: Hanke -layouttiin on tullut muutos YVA-selostusvaiheeseen. Maisemavaikutusten arviointi, myös Pohjois-Savon puoli huomioiden. Yhteisvaikutuksiin syytä kiinnittää huomiota. Hankkeista Sonkajärven Metsärinteen hanke (3 voimalaa) puuttuu aineistosta.

Etelässä uusia paikkoja. Jos voimalat siirtyvät lähemmäs Talaskankaan aluetta niin tulee tehdä täydentäviä selvityksiä tai kuvata vaikutukset muuttuneiden suunnitelmien osalta. Jos sähkönsiirtoon tulee muutoksia, niin sitten tulee pyytää lausunnot, jos erityisesti kohdistuu vaikutuksia Pohjois-Savoon tai Natura-alueille.

Pohjois-Savon liitto, Rummukainen Mikko: Painotus uudessa ratkaisussa näyttää olevan etelän suuntaan. Pitää selvittää vaikutukset Talaskankaan alueeseen. Myllykankaan alue heti hankealueen eteläpuolella on esiselvittely vaiheessa. Paljon suunnitelmia sähkölinjan varressa.

Kainuun ELY-keskus, Sirpa Lyytinen: Kun melumallinuksia tehdään niin oletus on, että meluvaikutuksia on myös Pohjois-Savon puolelle. Vaikutusten arvioinnissa hyvä huomioida ja ottaa huomion suunnittelussa.

Vieremän kunta, Komulainen Petri: Ei kommentoitavaa tässä vaiheessa.

Kainuun ELY-keskus, Saastamoinen Jouko: YVA-selostuksen läpikäyminen vielä kesken, joten vaikea ottaa tässä vaiheessa kantaa. Selvityksiä on tehty todella paljon YVA-vaiheessa. Selvitykset ovat vaikuttaneet kaavoitukseen ja supistaneet hanketta. FINIBA-alueen puskurivyöhykkeellä voimaloita. Talaskangas ja Joutensuo aivan erityyppisiä alueita, Joutensuo suolinnuston kannalta merkittävä, vaikka uhanalaisia lajeja ei todettukaan. Joutensuohon kohdistuu muutenkin vaikutuksia, Savon puolelta suunnitellaan uusia voimajohtoja vanhojen viereen Joutensuon länsipuolella. Jos vielä voimaloita järven ja suon väliselle kannakselle, on joissakin tapauksissa vaikutuksia linnustoon. Näkisin, että FINIBA-alueiden vuoksi tulisi voimaloita suunnitella toisaalle. Ekologinen yhteys maakuntarajalla, sen turvaaminen tärkeää. Miten hanke vaikuttaa yhteyksiin. Natura-kysymyksestä: YVA-vaihtoehdoissa vaikutukset Talaskankaaseen arvioitu vähäisiksi, syytä vielä arvioida onko vaikutuksia Naturaan. Natura-arvioinnin tarveharkinta hyvä tuoda esille kaavassa.

Lyytinen: Ekologisten yhteydet selvitys maakuntakaavaehdotuksen liiteaineistoina.

Kainuun ELY-keskus, Väisänen Jenni: Perustellun päätelmän kirjoittaminen aloitettu. Tarkastellaan, ollaanko samaa mieltä merkittävistä ympäristövaikutuksista ja tarkastellaan vaikutusten arvioinnin tarkkuuden tasoa. Perusteltu päätelmä tulee olemaan merkittävä asiakirja kaavoituksessa. Mikäli sähkönsiirron osalta tapahtuu muutoksia niin arvioinnit tulisi tehdä uudelleen. Nyt sähkösiirto on

sijoittumassa pohjoisempaan osaan, onko uuden layoutin myötä sähköasemakin siirtymässä etelään?
Sipinen Hanketoimija keskustelee mm. Fingridin kanssa sähkönsiirrosta.

Lyytinen: Maakuntakaavan ohjaava vaikutus tulee huomioida. Sovitetaan maakuntakaavan hyväksymiskäsittelyyn. Maakuntakaava oltava hyväksytty ensin.

OASiin kirjattu vain yleisesti luontoselvitykset. Olisiko tarve kirjata mitä luontoselvityksiä on tehty?
Sipinen: Listataan selvitykset vähintään kaavaselistukseen.

OASsissa kaavaprosessi käyty läpi. Lopussa kerrottu valitusmahdollisuuksista, tulee lisätä, että voidaan valittaa KHO jos valituslupa annetaan.

Maakuntarajan tuntumassa olevista voimaloista tulee huomioida, että melu ei aiheuta kohtuutonta haittaa maanomistajille, vaikka itse kaava ei ulotukaan sille alueelle.

Kajaanin kaupunki, Valkonen Enja: Tullaan edellyttämään tarpeellisilta osin päivitettyt mallinnukset uusien suunnitelmien myötä. Kajaanissa ja Kajaanin eteläpuolella uusia hankkeita suunnitteilla. Yhteisvaikutusten arviointi erityisesti vierellä olevan Kivikankaan kanssa vaati tarkkaa tarkastelua. Haasteita erityisesti lounaisosan kannalta maakuntakaavaluonnos huomioiden. Tuulivoimaohjelma tuo rajoitteita. Asutusetäisyys puskuri 2 km, kaavan hyväksymisvaiheessa ei voi olla asuinrakennuksia alueella. FINIBA-alueilla 500 m etäisyys vaatimus ja se voi rajata joitain voimaloita pois, jos ei muuta paikkaa löydy. Useamman voimalan kokonaisuus myös vaatimuksena. Itä-länsi-suuntainen ekologinen yhteys säilytettävä, siitä on tekeillä tarkempi selvitys Kajaanin kaupungin toimesta.

Lyytinen: Kun hankealue supistuu, niin olisi hyvä, jos kaava-alue suurin piirtein noudattelisi melualueen rajoja.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon liitto ja Kainuun museo lisätään osallisiin.

8 Jatkoimenpiteet

Suunnittelu ja selvittely jatkuu ja kaavaluonnosvaihe on syksyllä. **Lyytinen:** Olisi hyvä pitää luontoasioista vähintään työneuvottelu, ellei jopa viranomaisneuvottelu ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista. Katsotaan tarpeelliset viranomaistahot lähempänä. **Sipinen:** Neuvottelu on hyvä pitää ennen luonnosvaihetta.

9 Muut asiat

Ei muita asioita.

10 Neuvottelun päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 13:38.

Muistio kirjasi Arto Sipinen